SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. XCV. No. 161. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 24, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 24-го СЕРПНЯ 1988 Ч. 161. РІК. XCV.

Пам'ятайте про Україну!

Об'єднання Євангельсько-баптистських церков відзначить 1000-ліття християнства

Бервин, Ілл. (Д. Марійчук). — „Христос і 1000-ліття Християнства в Україні" — це головна тема 43-ої Конвенції Об'єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков у ЗСА, яка відбудеться в днях від 2-го до 4-го вересня ц.р. в Бервині, Ілл., на передмісті великої чикаґської метрополії.

У п'ятницю, 2-го вересня, о год. 2-ій по полудні відбудуться ділові наради екзекутивної Управи, а ввечорі о год. 7-ій офіційне відкриття конвенції під проводом голови об'єднання пастора-мгра Дмитра Марійчука. У програму входять привітання від церков, делегатів і багатьох установ. Головну проповідь виголосить пастор Богуслав Штурма, на тему „Все та в усьому Христос у тисячолітті". У Конвенції візьмуть участь делегати й гості від Тихого до Атлантійського океанів.

У суботу, 3-го вересня, від год. 9-ої ранку йтимуть ділові наради, звіти Управи прийняття резолюцій і вироблення напрямних праці на майбутнє та урочисте відзначення 70-ліття першого офіційного з'їзду баптистів України, який відбувся 1918 року в столиці України, Києві.

У суботу, ввечорі від години 7-ої буде спеціяльна програма молоді для відзначення 1000-ліття Християнства в Україні. Програмою керуватиме голова об'єднання теології, Володимир Патрун із Брукгейвену, Па., а головним промовцем буде доктор богословських і доктор літературних наук, голова Генеральної асоціяції регулярних баптистів Америки, пастор Пол Тасселл. У цій програмі візьме участь представник УНС та інші гості.

У неділю вранці від год. 10-ої відбудеться величне ювілейне Богослуження під проводом голови Всеукраїнського Братства, пастора Олекси Гарбузюка. Співатиме хор конвенції, а головно слово на тему „Мотиви прийняття Християнства" виголосить пастор Д. Марійчук.

Від год. 2:30 по полудні буде відзначення 1000-річчя Християнства в Україні, об'єднанням сестер у ЗСА під проводом Ніни Возьної. Головну проповідь на тему „Роля жінки в поширенні Євангелії" виголосить головний редактор „Післанця Правди" і генеральний секретар Всеукраїнського Братства, пастор Володимир Домашовець.

У неділю ввечорі від год. 6-ої прощальне Богослужения й офіційне закінчення ковенції. Проповідь Слова Божого на тему „Догматичне й практичне християнство" виголосить пастор Ярослав Папроцький.

„МІС СОЮЗІВКА"

У суботу, 20-го серпня, Ганнуся Легедза з Лонг Бренч, Н.Дж., була обрана „Міс Союзівкою" на 1989 рік. Її кралями жюрі вибрало Марічку Круль з Сілвер Спрінг, Мд., і Олександру Іваницьку з Савт Орандж, Н.Дж. Обширніший репортаж з контесту буде поміщений в наступних числах „Свободи".

В СССР РОЗСЛІДУЮТЬ ФАКТИ СТАЛІНСЬКОГО ТЕРОРУ

Москва. — В інтерв'ю кореспондентові газети „Правда" член Політбюра ЦК КПСС, голова комісії партійного контролю Михаїл Соломєнцев зробив попередні підсумки роботи очолюваної ним групи у справі розслідування злочинів, вчинених в роки сталінського терору, і реабілітації невинно репресованих.

За словами М. Соломєнцева, в результаті роботи комісії реабілітовано 636 осіб, а сотні інших старанно розслідуються. 68 осіб з чила реабілітованих посмертно відновлені в рядах КПСС.

Очолювана Соломєнцевим комісія дістала доступ до архівних документів, які раніше вважалися секретними. Крім того Соломєнцев звернувся до всіх громадян з просьбою повідомити все, що вони знають про часи сталінського терору. Надійшло уже понад 3,000 листів такого роду.

„Багато людей винні у зловживаннях і злочинах, — сказав Соломєнцев. — Імена деяких з них названі, імена інших — ще ні. Міра вини кожного повинна бути точно визначена. Особиста вина Сталіна і людей, що входили в його оточення, доказана, але це не знімає відповідальности з численних виконавців, з порушників соціялістичної законности, які сліпо виконували накази вищих інстанцій".

Соломєнцев заявив також, що комісія має намір провести розслідування вбивства в кінці 1934 року Сергея Кірова. Як відомо, після цього вбивства Сталін заявив про розкриття змови проти уряду. Це було поштовхом до першого етапу „чисток". Однак багато хто вважає, що вбивство Кірова було інспіроване самим Сталіном, хоч досі не було виявлено прямих доказів.

За словами Соломєнцева, комісія також приступила до розгляду позовів родин незаконно репресованих. Багатьом з них будуть надані ліпші квартири і повернене конфісковане майно.

Газета „Правда" вперше подала склад комісії, очолюваної Соломєнцевим. До неї входять член Політбюра ЦК КПСС, керівник КҐБ Віктор Чебріков, завідуючий відділом пропаганди ЦК КПСС Алєксандер Яковлєв, а також два члени Політбюра без права голосу і три інші офіційні особи.

Кореспондент агентства Ассошіейтед Пресс Марк Порубканскі нагадує, що на червневій партійній конференції Соломєнцева різко критикували за „терпиме ставлення до хабарників та інших зловживань".

„Літературна Україна" пише про Український Музей

Ню Йорк (УМ). — Останніми часами українська підсовєтська преса намагається об'єктивніше інформувати своїх читачів про життя та осяги українців у діяспорі

Тому кілька місяців „Літературна Україна" опублікувала інтерв'ю з проф. Ю. Грабовичем про „український Гарвард". А тепер у числі з 4-го серпня ц.р., у рубриці „З американської українікі" Микола Мірошниченко інформує читачів про Український Музей в Ню Йорку.

„У Ню Йорку в Українському Музеї, що розташований на Другій авеню — пише газета — відбулася виставка Дерев'яні храми України, присвячена 1000-літтю хрищення Русі. У виданому англійською та українською мовами однойменному каталозі директор музею Марія Шуст пише: Мало хто обізнаний зі зразками дерев'яних споруд України. Нашою виставкою і каталогом хочемо показати багатство цієї архітектури, красу і монументальність дерев'яних храмів України, створених переважно незнаними майстрами, які завдяки своїй винахідливости досягали високомистецьких форм, виявлених у багатьох варіянтах та стилях".

„Виставка складається з фотознимок, малюнків, детальних моделів наших вітчизняних споруд".

„Треба визнати, що Український Музей у Ню Йорку багато робить для поширення у США знань про нашу етнографічну й культурну спадщину. Для нього призначалися й інші експоновані раніше виставки, а саме: Традиційні мотиви в українській вишивці і тканинах (1977), 'Українські вишивки' (1979), 'Писанки та їх символика' (1980), 'Українські рушники' (1981), 'Втрачені архітектурні пам'ятки Києва' (1982), 'Українські килими' (1983), 'Історія української іміграції в Америці' (1984) та 'Світ Василя Курилика' (1987).

Біля цієї нотатки подана репродукція обкладинки каталогу зі знімкою церкви св. Миколая зі села Кривки на Бойківщині.

Совєтська преса пише про „білі плями" в демографії

Київ. Республіканська газета „Молодь України", орган Центрального Комітету ЛКСМ (комсомолу) України, як зрештою також інші совєтські газети Української ССР, надрукували, зокрема після партійної конференції в Москві, численні статті про „білі плями" в демографії у світлі гласности і перебудови, започатковані теперішнім генеральним секретарем ЦК КПСС Михаїлом Горбачовим.

„Мабуть, немає іншого такого періоду в історії СССР, який би викликав у демографів та істориків такі суперечливі оцінки динаміки населення, як тридцяті роки". Газета згадує й про те, що за кордоном, наприклад, написано багато праць присвячених цій темі, й інтерес до неї не згасає, а явно зростає. „Їхні автори, — пише газета, — сьогодні не ближче до згоди, ніж учора: з цих питань точиться запекла дискусія".

Щоб надати політиці гласности і перебудови реального характеру, совєтські автори, (в цьому конкретному випадку Марк Тольц, кандидат економічних наук, демограф) кажуть, що „з гласностю, яка увійшла в життя радянського суспільства, не сумісне замовчування трагічних сторінок історії. Сьогодні голод 1932-1933 років, колективізація селянства, сталінські репресії — теми, які широко обговорюються в нашій пресі. Не робиться великого секрету із праць зарубіжних авторів приречених цій темі". Автор Тольц не наводить для прикладу ані одного західнього автора, не згадуючи вже про англійського вченого Роберта Конквеста, книжка якого про Великий голод в Україні появилася в кожному разі перед написанням його статті в „Молоді України".

Він, Тольц, однак признається, що статистика населення в голодові 1932-33 роки була в СССР „в сотужному становищі, оскільки облік природного руху населення, насамперед на селі, погіршився. Наприклад, пише він далі, 1934 року понад чверть населення СССР взагалі не охоплювалась обліком. А там, де він був, дані давалися далеко не повні. До звітів потрапляли насамперед дані по великих населених пунктах, де умови життя були найсприятливіші. Інакше кажучи, статистичні органи були позбавлені інформації, яка правильно відображує становище... але навіть ці завищені оцінки в статистичних довідниках обриваються початком 1933 року — часу жорстокого голоду".

Теперішні режимові автори усю вину за „спад" населення і Великий голод в Україні спихають на толішнього совєтського диктатора Йосифа В. Сталіна. Так само Тольц каже, що в 1934 сроці Сталін назвав цифру 168 міл. для кінця 1933 року, стверджуючи зростання населення країни. „Це була велика брехня, — пише Тольц. Вона переслідувала мету приховати трагедію голоду, причому, за спогадами М. Курмана, який працював тоді на керівній посаді в Центральному Управлінні народногосподарського обліку, статистики не давали Сталіну цієї цифри. Тому її й не було у статистичних довідниках, які видавалися ними. І не подив, а страх викликала вона в спеціялістів. Вони, звичайно, не могли ставити запитання, що ж покаже перепис населення".

Тольц говорить про невизнаний перепис населення з 1937 року, про переведений новий перепис з 1939 року; які викликали серйозні сумніви і про „підгін результатів перепису під заздалегідь задану, і навіть, як з'ясовується, названу цифру". Вкінці він робить такий виправдуючий висновок: „Отже, сьогодні у дослідників немає даних, які стосуються статистики 30-их років, що заслуговували б безумовного довір'я". На його думку, шлях до вирішення проблеми заповнення „білих плям" у демографічній історії СССР 30-их років лежить через роботу в архівах.

ПОЛЬСЬКІ ДИКТАТОРИ ПОЧАЛИ ЛАМАТИ СТРАЙК СИЛОЮ

Варшава, Польща. Тоталітарний комуністичний уряд Польської Народної Республіки, не зважаючи на існуючу в багатьох східньоевропейських країнах політичну й економічну та культурну відлигу у зв'язку з політикою гласности і перебудови у Совєтському Союзі, запропоновану тамошнім генеральним секретарем ЦК КПСС Михаїлом Горбачовим, вирішив зламати силу страйкуючих робітників, зокрема в Катовицах, Щеціні і Гданську, брутальною силою війська і поліції проголосивши перед тим винятковий стан у цих трьох районах, подібний до стану, який існував в 1981 році.

Винятковий стан, завданням якого є нібито захоронити державне майно і припинити анархію на економічному відтинку, проголосив через крайову сітку радіо і телепередачі міністер внутрішніх справ ген. Чеслав Кішчак коли уряд побачив, що йому вихоплюється ініціятива з рук і, як заявив Кішчак закордонним кореспондентам, що за почином кількадцятьох екстремістів із забороненої законом профспілки „Солідарність" у Польщі почала знову відроджуватися форма анархії.

Найбільше перестрашились варшавські речники проголошеного у понеділок 22-го серпня страйку робітників на корабельних доках в Ґданську, місті народження „Солідарности" і започаткування демократичного руху робітників, яка у зударі з комуністичними диктаторами типу Войцєха Ярузельського, здобула собі широкий розголос у цілому світі і була причиною проголошеного загального винятковового стану в грудні 1981 року, який не тільки спричинився до масових арештів робітничих провідників, але до цілковитої руїни господарської системи в тій, мабуть найбіднішій і безрадній країні на Сході Европи, провідники якої, немаючи довір'я в народних масах і доброї власної ініціятиви, опинилися були на краю пропасти і тільки частинні достави харчів й інших товарів з СССР та стаціоновані у Польщі совєтські військові частини врятували режим Ярузельського перед цілковитим розпадом.

Проголосивши частинний винятковий стан у трьох страйкуючих воєвідствах, ген. Ч. Кішчак наказав підлеглим йому військовим і поліційним частинам розпочати, подібно як в 1981 році, арешти робітничих активістів, щоб позбавити робітників проводу і напрямних у боротьбі з урядом. Спеціяльно вишколені поліційні частини дві години після проголошення винняткового стану, розпочали штурм на автобусні фабрики в Щеціні і цілковито ізолювали щецінських робітників від їхніх друзів в Катовицах. При тому міністерство внутрішніх справ і спеціяльний відділ пропаганди при відділі внутрішньої державної безпеки почали обвинувачувати підпільну „Солідарність" за віднову анархії підрив економіки і безпеки держави тощо. Згідно з новими розпорядженнями місцеві керівники мають право збільшити відділи поліції для поборення страйків; арештувати запідозрілих осіб і тим самим позбавити робітників інформації від керівництва профспілки „Солідарність", яку усі робітники беззастережно підтримують; проголошувати заборону зібрань і протестних маніфестацій; накладати грошові та інші кари; притягати „винних" до судової відповідальности.

Не зважаючи на протизаходи страйк у Польщі триває далі з непослабленою силою і польська економіка тратить астрономічні суми у прибутках.

Кредитова каса в Чикаґо допомагає втікачам в Польщі

Чикаґо. — У відповідь на звернення Світової Ради Суспільної Служби СКВУ в справі негайної помочі 300 молодим втікачам з Польщі, члени Дирекції Української Кооперативної Каси „Самопоміч" в Чикаґо, на своєму засіданні у вівторок, 16-го серпня ц.р. вплатили по 100 долярів, разом 1,200 долярів.

Крім цього ця установа признала на ту саму ціль даток у висоті 1,000 долярів.

Відкриваючи цими сумами конто число 112-А в Кредитовій Кооперативній Касі „Самопоміч", Дирекція закликає всіх українців і приятелів складати свої щедрі пожертви на цю наглу ціль.

Вийшла збірка народних пісень

Вінніпеґ, Ман. — Тут у видавництві „Трайдент Пресс" вийшов новий твір — „Українські народні пісні з нотами та хореографією". Автором твору є д-р Ева Піп.

В цьому творі (526 стор.) подано опрацьовані мелодії з різних частин України, серед них — багато маловідомих і рідкісних творів. Більшість цих обробок публікується вперше. Вони опрацьовані авторкою твору за правилами народного співу відповідних частин України.

Бажаючим придбати цю цінну книжку, тираж якої обмежений, слід звертатися до її автора на таку адресу: Dr. Eva Pip, University of Winnipeg, Man. R3B 2E9, Canada.

Ціна книжки 50 дол., з пересилкою — 55 дол.

„Рідна Школа" у Вінніпеґу починає навчання

Вінніпеґ, Ман. — „Рідна Школа" при філії Українського Національного Об'єднання у Вінніпеґу має чотири рівні навчання: садочок — для дітей від 3-ох до 5-ох років, I-ий рівень — 6 до 9 років; II-ий рівень — 10 до 13 років, III-ій рівень — від 14 років вгору.

Навчання відбуваються кожної суботи від 9-ої до 12-ої полудня. Школа вживає читанки прийняті міністерством освіти для провінційної двомовної програми. Навчання пічнеться в суботу, 10-го вересня ц.р.

За дальшими інформаціями і щоб зареєструвати своїх дітей телефонічно слід звертатися до Б. Ґерус на число телефону 261-7503.

Танцюристи парафії св. Володимира виступлять в Менор коледжі

Дженкінтавн, Па. — Танцюристи парафії св. Володимира із Філядельфії — це **найновіша група, яка включилася** до участи в річному Українському фестивалі, що відбудеться в неділю, 2-го жовтня ц.р., на посілостях Менор Джуніор коледжу.

Фестиваль, спонзорований Студійним Осередком Української Культури, пічнеться в 12-ій годині опівдні і закінчиться в 6-ій вечора. Вступ для дорослих 3 дол., для дітей — 1 дол.

Українська танцювальна група св. Володимира заснувалася у 1987 році для святкування Тисячоліття Християнства України. Ансамбль складається із 25-ох танцюристів українського і неукраїнського походження.

Під час фестивалю ця група виконає п'ять танців. Групу координують Михайло і Мішел Безни з Ленсдавн, Па.

У фестивалі також візьмуть участь танцювальні **ансамблі: „Волошки", „Весна"**, танцюристи школи „Волошки", українська танцювальна група парафії св. Михаїла в Фреквиллі, Па., танцюристи парафії св. Анни із Воррінґтону і дитяча вокальна група під проводом проф. Зої Маркович із Філядельфії.

По додаткові інформації слід телефонувати на число: (215) 885-2360.

ПРАЦЯ ГОЛЛЯНДЦЯ

Кеймбридж, Масс. (ФК-У). — Співробітник Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету, голляндський вчений проф. Вільгем Ведер з Католицького університету в Ніймеґені, спеціяліст від давньо-української філології, підготовив тескт та переклав на англійську мову „Ізборник Святослава", 1076 року, що має незадовго появитись друком в корпусі Гарвардської бібліотеки ранньої української літератури.

У СВІТІ

АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс повідомило, що перший заступник міністра закордонних справ СССР Юлій Воронцов прийняв минулої п'ятниці, 19-го серпня ц.р., амбасадора З'єднаних Стейтів Америки до СССР Джека Метлока. Під час зустрічі були обговорюванні справи пов'язані з договором про виведення з Афганістану совєтських окупаційних військових частин. Як відомо, договір був підписаний ще 14-го квітня. Треба сподіватися, що у зв'язку зі трагічною смертю президента Пакістану ген. Мохаммеда Зія уль-Гака переговори в цій справі, які повинні були розпочатися ще цього місяця і завданням яких була справа нормалізації політичних і військових відносин в Афганістані, будуть відкладені на пізніший час.

ЧЕХО-СЛОВАЦЬКА ПОЛІЦІЯ і працівники державної служби безпеки розігнали зорганізовану минулого тижня в Празі демонстрацію, метою якої було відзначити 20-річчя ліквідації „Празької весни" в 1968 році військами Варшавського Пакту. Демонстрацію намагалися влаштувати переважно громадяни західньоевропейських правозахисних груп. Демонстранти вспіли розвинути великого розміру транспарант зі зображенням совєтського танка і написом „совєти забирайтеся геть". Двох демонстрантів зуміли прикріпити до пам'ятника св.Вацлава плякат з написаним по-чеськи гаслом „Свобода". Кореспондент американської газети „Ню Йорк Таймс" підкреслює, що люди по різому реагували на демонстрацію. Один сміливий старший чоловік заявив: „Нарешті знайшлися сміливі люди, що почали говорити правду". Комуністи і міліціонери називали західніх демонстрантів „дурнями" й „ідіотами". Міліція, очевидно, заарештувавши декількох демонстрантів, розігнала решту і припинила антикомуністичний виступ. Натомість в неділю, 21-го серпня 10,000 чехо-словаків демонстрували в Празі з цією самою метою, але міліція не відважувалася розганяти демонстрантів.

СИТУАЦІЯ В ПОЛЬСЬКІЙ Народній Республіці знову погіршилася. До страйкуючих робітників вугільної й іншої промисловисти долучилися також робітники ґданських корабельних доків на заклик підпільної профспілки „Солідарність", яку все ще очолює Лєх Валенса, який хоч не дуже хотів загострювати відносини між робітництвом і комуністичним урядом і побоювався навіть проголошення вийняткового стану, подібного до 1981 року, але страйк в Ґданську проголосив керуючись послідовністю своїх слів. Ще в неділю, 21-го серпня, він закликав уряд розпочати переговори з представниками робітників й евентуально з поміркованими членами „Солідарности", але його заклик уряд зігнорував цілковито, вважаючи профспілку „Солідарність" організацією, яка стоїть поза законом. Вміжчасі Польща переживає господарську кризу у зв'язку зі страйками копальняних робітників. Наприклад, минулого тижня економіка ПНР втратила 100,000 тонн вутілля на суму 5.5 міл. дол. Кожний день страйку робітників на корабельних доках в Ґданську коштуватиме Польщу 100 міл. злотих (222,000 долярів).

В НЕДІЛЮ, 21-ГО СЕРПНЯ, в Москві, Берліні і в Празі відбулися демонстрації за свободу і людські права, з нагоди 20-ліття „Празької весни", але вони не закінчилися успіхом, бо всі три демонстрації негайно були розігнані міліцією.

СОВЄТСЬКЕ ПРЕСОВЕ аґентство ТАСС повідомило про започаткування судової справи проти винуватців залізнодорожної катастрофи, у якій загинуло 25 осіб, а кількадесять були поранені. Зійшов з рейок поїзд „Аврора", який їхав з Ленінграду до Москви. Судитимуть в першу чергу керівника станції Бологоє Т. Хрусталєва і машиніста поїзду Т. Ґаврілова. Урядова комісія перевіряє ще тепер справу пожежі на поїзді, у якій згоріло 15 з усіх 18 вагонів. Матеріяльні шкоди коливаються між 420 і 450,000 рубів (720,000 долярів по офіційному державному курсі).

В АМЕРИЦІ

АМБАСАДОР З'ЄДНАНИХ Стейтів Америки у Москві Джек Метлок відвідав першого заступника міністра закордонних справ СССР Юлія Воронцова і мав з ним розмову. На зустрічі були обговорені справи, зв'язані з виконанням умов підписаного 14-го квітня цього року договору про нормалізацію відносин в Афганістані.

ВИСТУПАЮЧИ НА З'ЇЗДІ Республіканської партії в Ню Орлінс, сенатор від стейту Індіяна Ден Квейл твердо і рішуче підтвердив свій намір продовжувати участь у виборчій кампанії цього року. Преса, в погоні за сенсаціями, почала вияснити, чому Д. Квейл у 1969 році не був покликаний в регулярну армію, що тоді розцінювалося як відмову від служби в армії, яка воювала у В'єтнамі. Характеризуючи ситуацію, що склалася, сенатор-республіканець зі стейту Вайомінґ Алан Сімпсон сказав: „Я не уявляю собі, як можна осуджувати бажання американця служити в Національній ґвардії, яка завжди вважалася в Америці символом чести". Всі дані вказують на те, що Д. Квейл ніяк не порушив патріотичного обов'язку. Напади на Квейла викликали обурення переважної більшости вояків і старшин Національної ґвардії. Начальник штабу генерал Джеймс Барні назвав абсурдом твердження, що служба в Національній гвардії ніби виключає участь в бойових діях.

ЗГІДНО З ОСТАННІМ опитом громадської думки популярність Джорджа Буша значно збільшилась. Всього лише минулого місяця Буш відставав від Майкла Дукакіса на 17 пунктів, але тепер 51 відсоток американців віддають перевагу Д. Бушові. 36 відсотків американців заявили, що голосуватимуть за Буша після того, як він вибрав своїм партнером сен. Дена Квейла. 74 відсотки американців заявили, що історія з минулим Квейла ніяк не вплине на їхній вибір президента. В суботу Дж. Буш і сен. Квейл виступили в Огайо. Потім вони відвідали місцевий ярмарок. В неділю Буш і Квейл весь день провели в Клівленді. Вранці були в церкві, де священик закликав місцевих жителів голосувати за Буша і Квейла.

В СУБОТУ, 20-ГО СЕРПНЯ Майкл Дукакіс і його партнер сен. Лой Бентсен виступали в стейті Тексас. Там вони відвідали вдову президента Линдона Джансона Лейді Бирд-Джансон і виступили перед кореспондентами.

В СУБОТУ, 20-ГО СЕРПНЯ в південній частині Бронксу, Н. Й., місцеві жителі зібралися разом, щоб виступити проти торгівців наркотиками. Минулої п'ятниці на одній із площ випадковою кулею вбито 10-літнього хлопчика. Це сталося під час перестрілки між бандитами, що продають „крек". Місцевий священик закликав громадян брати активнішу участь в боротьбі з наркотиками. На численній демонстрації в Бронксі проти торгівців наркотиками люди вказували на будинки, які називали справжніми „супермаркетами" наркотиків. Біля них часто бачать навіть черги за „креком", але люди бояться помсти з боку торгівців наркотиками, тому й мовчать. В торгівців наркотиками великі зв'язки і вони часто погрожують тим, хто включається в боротьбу з наркоманією.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40 00 6 months — $22 00 3 months — $12 00 UNA members 1 year — $15 00 Change of address — $1 00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40 00, на півроку — $22 00, на 3 місяці — $12 00
Для членів УНСоюзу $15 00 річно. За кожну зміну адреси — $1 00
Чеки і money orders" виставляти на "Svoboda"

P O Box 346 Jersey City N J 07303

Джордж Герберт Вокер Буш

Так звучить повне ім'я й прізвище діяча, який у четвер минулого тижня прийняв одноголосний вибір республіканською конвенцією його, як офіційного кандидата на найближчого президента ЗСА. До 8-го листопада, дня виборів, ще досить далеко. Але тепер уперше він опинився, так би мовити у світлі рефлекторів і заговорили про нього всі засоби масової інформації і комунікації. Він тип спокійної людини, яка любить родинне життя і цурається автореклями. Не має дару Роналда Реґена, що його прозвали „великим комунікатором". Уже не дуже молодий, бо 64-літній батько шестеро дітей і 10-ро внуків. Має за собою життя таке багате на презізні пости, що їх займав і позаслужбові переживання, що його біограф матиме вдячне завдання.

Народжений в стейті Массачуссетс, що його теперішній губернатор Майкел Дукакіс є його суперником, син сенатора, належить до американської аристократичної верстви. У 1966-70 роках був конґресменом. На другу каденцію конґресмена не мав опозиції, але програв вибори на сенатора. Одідичивши ґрунти в Тексасі, які виявилися нафтодайними, заснував корпорацію із двома спільниками і в 1966 році продав одному спільникові свою пайку в корпорації за один мільйон дол. Задивував орґанізаційним талантом бизнесмена. Але ще більше задивував своєю особистою відвагою й притомністю ума у Другій світовій війні, як пільот-летун: врятувавшися парашутом із горіючого літака — довгі години перебував у водах Тихого океану поки виловили його й нагородили „Почесним хрестом заслуги". У роках 1971-73 був амбасадором ЗСА в Об'єднаних Націях. Як ще молодий віком республіканець, звеличник Ричарда Ніксона, став головою Республіканської партії. Після подорожі Ніксона з Кіссінджером до Пекіну — став першим американським амбасадором у комуністичному Китаї у роках 1974-75. 1976-77 роках став директором централі американської закордонної розвідки (Сі-Ай-Ей). Врешті у 1981 році Роналд Реґен обрав собі його на віцепрезидента, бо Буш здобув — після Реґена — найбільше стейтів у передвиборах і не мав марки такого крайнього консерватиста, як Реґен. Ще тільки до кінця цього року виконуватиме функції віцепрезидента. Але коли у 1981 році молодий Джан Гінклі важко зранив Реґена в атентаті, щоби зробити себе „героєм" в очах одної фільмової акторки), і коли президент Реґен переходив важкі операції у 1985-87 роках — Джордж Буш виконував функції діючого президента.

Та службова кар'єра Джорджа Буша така багата, що ніхто з найбільших його демократичних противників не закидав йому браку фахових кваліфікацій. Зате закидали йому „відсутність хисту лідера", тому він, за своєю вродженою скромністю не висував себе на перше місце і волів залишатися в тіні. Цю його прикмету представляли як хибу, що Буш — мовляв — є тільки „слухняним виконавцем волі Президента і не має „власного обличчя". І ось щойно у минулому тижні, коли Джордж Буш явився на трибуні конвенції Республіканської партії, щоби виголосити свою кандидатську промову — багатотисячна авдиторія побачила перед собою лідера. Коли він виразно признався, що не має тієї „харизми", яку хотіли би бачити в ньому, і не має красномовного таланту, за ті його скромні признання багатотисячна авдиторія влаштувала йому стоячки довгохвилинну овацію. Буш признав, що „так" — він був льояльний супроти свого президента і буде продовжувати політику Роналда Реґена, схоплену у гаслі „мир і добробут". Мир зберігатиме, бо ненавидить війну, в якій сам ледве не заплатив життям, — але признає правду Реґенові, що тільки мілітарно й економічно сильна Америка може відстрашити потенціяльного аґресора. Як колишній і теперішній активний дипломат берігся називати за іменем країни і їхніх лідерів. Але коли під час республіканської конвенції наспіла вістка про загин в терористичному атентаті пакістанського президента Мохаммеда Зію уль Гака, то висловив жаль з приводу втрати того близького союзника Америки, який гостинно приймав у себе його, Джорджа Буша і його дружину Варвару.

Як це на цьому місці кількакратно підкреслювано, американські виборці дуже химерні. Тому не можна бавитися у ворожбитство на тему висліду виборів 8-го листопада ц.р. Але Реґен сказав правду, що ніколи ще в історії Америки не було кандидата на президента з такими кваліфікаціями, як їх має Джордж Буш.

Петро Рубан

МІМІКРІЯ ДЕСПОТІЇ

II.

Знущання над в'язнями відбувається не тому, що та чи інша особа чинить беззаконня, а в силу специфіки створеної системи тотального нищення людини. ҐУЛаг — цей жахливий монстер геноциду проти мільйонів людей, яких вчили відчувати, мислити не у відповідності з тим, що в дійсності відчуває людина, а з тим, що їй приписують відчувати.

„Нам непотрібно робити так, як краще, нам потрібно, щоб ти робив так, як положено".

З цією метою і творились закони нелюдської жорстокости, нищівні і відповідно ім форми т. з. „трудового перевиховання" у таборах примусової праці, щоб рабство створене у великій зоні (весь Союз) виглядало, принаймні, „розвиненим соціялізмом", а, один спомин про концтабір — паралізував волю. Немає сумніву — комуністи досягли видатних наслідків в нищенні людей фізично і духовно, коли концтабори нацистів, з їх вражаючою практикою, виглядають дитячою забавкою. Система зводила людську працю і творіння його духу до стану абсурду серед котрого творити розумне — абсурдно. Нівеляція особи, девальвація духовних цінностей, абсурдальність творення матеріяльного достатку, втрата надії на майбутнє призвели до руйнації людини.

Народ, той найбільш рекламований феномен комуністичного світу, замовк!

Посміхаючись в душі, сіяли в полі, коли з району вкажуть, і — те, що вкажуть, і — де. Робили вигляд, що роблять роботу і збирали все менше і менше, хоч із звітів все виглядало пристойно.

У ці ж часи, з виправно-трудових — концтабори ставали школою передового досвіду злочинности, школою розпусти, наркоманії, зневажання особи і його свободи, зневажання будь-якої праці — дійшли до явно протилежних цілей, поставлених тоталітарною державою перед своїми каральними органами. І сьогодні, в час перебудови, система ҐУЛагу репродукує все той же антисуспільний елемент розчавленої особистости.

Система примусу і насьогодні залишається тотальною. Ніхто не відміняв тих законів і підзаконних актів існуючих зі сталінсько-брежнєвських часів. Ніхто не звільняв з роботи катів. Як же може змінитись відношення до в'язня?

Одних слів побажання гуманізувати пенітенціярну систему в СССР — замало. Хто зломить той апарат примусу, який працював і продовжує працювати не для власних міністерських потреб, а для творення нової совєтської людини у відповідності з теоретичними розрахунками партії і держави.

Уже всьому світові відомо — політичні в'язні в совєтських концтаборах відбувають міру покарання не за злочини проти соціялізму і держави, які, як сьогодні твердить і гласна преса, були зліквідовані ще в 30-ті роки, а за те, що попри всі експерименти над людиною і суспільством — вони зберегли себе, як люди, свій неуярмлений дух волі і громадських обов'язків, віру. Реалізуючи котрі, вони десятки років тому тягли за собою дух перебудови, лібералізацію форм суспільного життя. В ті часи їх ідеї і наміри інтерпретувались, як злочинні. Наповнюючи специфічним змістом юридичні поняття, каральні органи таврували цих людей, як антисовєтчиків і кидали до таборів примусової праці на десятиліття. Хоч по міркуванню сучасних істориків — в СССР не було не тільки розвиненого соціялізму, але й деформованого.

Так чому ж політичні в'язні все ще в таборах?!

Чому влада, в особі КҐБ, домагається від них бодай яких заяв до Президії Верховної Ради СССР з метою їх звільнення помилуванням, а не реґабілітує, як того потребує елементарна логіка, справедливість?

Тепер на особовому режимі залишається тільки шестеро політичних в'язнів Іван Кандиба, Михайло Алексєєв, Іван Сокульський, Микола Горбаль, Василь Овсієнко, Енн Тарто. П'ятеро перших заарештовано в Україні, Тарто — в Естонії. Національний склад ув'язнених — симптоматичний, з росіянами все було простіше.

Читаючи сьогоднішню совєтську пресу з'ясовуєш, що озброєний загін партії комуністів, тобто КҐБ, боролось не проти дійсних антисовєтчиків, а тих хто не вписувався в їхні шабльони. Дійсні антисовєтчики виступали з трибун партійних з'їздів, керували республіками, областями, районами, судили і нищили. В таборах сиділи інші, які в ідеологічних приписках кагебістів виглядали „ворогами народу".

Треба було виправдувати своє існування, треба було боротись хоч і не з дійсним ворогом, але ворогом ними самими створеним. Як все це єднає їх — ленінців, сталінців, хрущовців, брежнєвців, з останнім „архітектором перебудови".

Для здійснення експансуючої ідеї світового комуністичного панування партія створила державу небаченої централізованої влади над народами Російської імперії — „тюрми народів", як пляцдарму для небачених досі експериментів, де жертвами ставали мільйони, вирівнювали хребет „самости" все на новий і новий копил, не одиницям, не тисячам — цілим народам. Тотальним тиском, мільйонними жертвами ҐУЛаґівських катівень, вирвали язик народам, спаралізувавши їх волю.

Тепер, з'ясовується — держава втратила контролю над апаратом управління, який, нібито, живе якимось своїм особливим життям, своїми інтересами і з яким, нібито, партія бореться, як гальмом до світлих перебудовчих починань.

Чинились і чиняться злочини проти людини і людяности самою суттю комуністичної ідеології, її партіями, спрямовуючи свої озброєні загони проти власних народів, експансуючи зовні форми політичного терору, геноциду — Китай, Південно-Східня Азія, Африка, Південна Америка — свідчення тому!

Н. Осока

В СССР ненавидять „нових куркулів"

Газета „Ізвєстія" з 8-го серпня цього року вмістила статтю під назвою „Заздрість і лінощі заважають сімейному підрядові", в якій розповідається про родину Євгенії Якушик.

Голова колгоспу багатьох умовляв взяти корів на сімейний підряд, але ніхто не відважився. Тоді він узявся настирливо умовляти передову доярку Женю Якушик. Пообіцяв хату для її доньки й зятя, якщо вони повернуться з міста і візьмуться з матір'ю доглядати корів. Голова колгоспу сподівався, що на прикладі одного сімейного підряду люди побачать, як це вигідно і також візьмуться доглядати іншу худобу. Та сталося зовсім протилежне. Родина Якушиків таки взялася доглядати й доїти 100 корів. Вони працювали взимку і влітку без відпочинку, без вихідних, добилися успіху та й заробіток був добрий. Але родина стала нещасною.

Як пише кореспондент газети „Ізвєстія", колгоспники „вміють зрозуміти лихо свого ближнього і допомогти, але пережити чужий успіх їм не сила".

Такими є наслідки колективізації та комуністичного виховання. Понад півстоліття людей навчали ненавидіти достаток, нищити і зневажати чесних людей. Отож і сталося, що тепер Якушиків зненавиділо все село. Людям не дає спокою заздрість, що родина зробила 14,000 карбованців за рік. Ніхто не рахує й не міряє їхньої праці, рахують лише заробітки. Якушиків почали бойкотувати, відмовляти у будь-якій допомозі, дехто дорікав, що вони взяли корів на сімейний підряд в той час, як інші відмовились. Це означає: будьте такими, як усі, не смійте висовуватись.

Кореспондент газети „Ізвєстія" про це пише так: „Майже всі ми — витвір епохи застою і попередніх років, коли найініціятивніших не тільки осмикували, а й міцно били по голові: 'Куди висовуєшся?' Це породило таку духовну інерцію, що ми ще й досі за багатолітньою звичкою кричимо: 'Куди висовуєшся? Тобі що, більше за всіх треба?' А думка обивателя — це страшна сила, замішана на заздрощах і власних лінощах. Вона може вбити будь-яку добру справу".

Сьогодні основним козирем Ґорбачова щодо врятування економіки країни є аренда. Але, як повідомляє у статті „Натуральна оплата — економічний стимул" газета „Ізвєстія" з 7-го серпня цього року, „арендаторів-добровольців покищо одиниці та й відношення до аренди ще дуже обережне". Причин цьому багато, але газета їх не називає. Отже спробуємо назвати ми.

Комуністична партія протягом багатьох десятиліть винищувала найуміліших хліборобів, найкращих господарів, найчесніших і найвидатніших представників інтелігенції. А в народі вбивала будь-яку ініціятиву. Тепер партійні диктатори хочуть збудити цю ініціятиву в людях, але не виходить. Мало є бажаючих тяжко й багато працювати, та якщо такі й знаходяться, то вони зустрічають на своєму шляху стільки перешкод, що подолати їх майже неможливо. Отже комуністична партія пожинає тепер власні плоди.

Газета „Правда" з 6-го серпня 1988 року в статті п.н. „Чи нагодує село країну?" подає інтерв'ю з героєм соціялістичної праці В. Стародубцевим. На запитання „Як швидше забезпечити країні достаток продуктів харчування?" Стародубцев відповів:

— Найпевніший шлях — це зацікавити людей результатом праці. Та все ж повністю збудити в людей інтерес до праці покищо не вдалось.

— Чому?

— Надто довго й ґрунтовно його руйнували.

Краще не скажеш. Відчуження людей від засобів виробництва криється в минулому. Там селяни губили залишки віри, надломлювались духовно, впадали в апатію, а часто і в п'янку. Всі ті роки терору не пройшли без сліду. Та й тепер мало що змінилося, бо Ґорбачов закликає до гласности й перебудови, а КҐБ переслідує всіх, хто осміліється вголос заявити про права людини, права нації. Вголос можна заявляти тільки про права партії й уряду, тоді переслідувати ніхто не буде. Люди не можуть цього не помічати, тому й не довіряють перебудові, не відважуються брати в аренду землю. Окрім людських заздрощів, бояться ще й нового розкуркулення.

Юрій Р. Рибак

ПРИНЦИП РОДИНИ В ПІДПРИЄМСТВІ

Здорово думаюча людина повністю погоджується з тим, що яка родина, така і суспільність. І не диво, бо родина — це клітина суспільного організму та від її здоров'я залежить життя-буття цілої громади, а з тим і народу. Коли ж такий принцип існування родини вставити у рамки підприємства, то завважується органічне співжиття на різних щаблях відповідальности.

Ось зачнімо згори. Скільки ж родин від діда-прадіда провадять підприємство, продовжують ідею предків, яку примінюють до нових, змінливих обставин та гордяться своїм походженням, так само, як шляхта своїм гербом.

Але час робить своє. Родина звичайно більшає. Є щораз більше власників і деякі з них бажають не йти визначеним руслом, а радше використати свою пайку майна згідно з особистим задумом... Приходиться їх сплачувати. Це послаблює організацію, бо продукційні добра, які є джерелом зиску „випаровують" у виді готівки. Буває і так, що потрібно додаткового капіталу, а щоб його здобути родинна корпорація стає публічною, зберігаючи контролю тільки завдяки більшості шерів... Часто читаємо, що нащадки перестали цікавитись провадженням бизнесу і продають його тому, хто найбільше заплатить.

Але і сам зародок підприємства часто-густо починається якраз від родини. Ось згадаймо хоч би підприємства у гаражах, де антрепенер закочує рукави, щоб здійснити свою ідею винаходу, а поруч нього стає вірна його задумам дружина... Скільки ж можна знайти прикладів у малому підприємстві торговельного характеру. Скільки ж нині азійців працюють, цілою родиною, дослівно без годинника, щоб тільки поставити фундаменти під новий варстат праці... Це ж не є новиною і для деяких наших підприємців, що прибули до місць нового поселення з голими руками та повні енерґії досягли наміченої цілі.

Що ж, властиво, означає „родина", бож є родина і родина. Правда. Існує в родині любов і згода, одначе є теж місце на непорозуміння і надужиття з боку батьків і дітей. Тому саме поняття з боку родини у підприємстві, як органічного єства, можна пояснювати з боку ясного або захмареного сонця. Та погода робить своє, і постає погідний день, коли люди працюють для доброго працедавця. Люди бо встановившись на добрій праці, втішаються зацікавленням своїх начальників. Відчувають заразом, що вони цінять їхню вартість, а не вважають тільки числом, що мусить сповнити назначене завдання. У додатку, працівники цікавляться родинними справами один одного не для пліток, а для особистого зближення... До цього всього долучується як у Японії — довготермінове зобов'язання супроти працедавця. Бо по суті кожний працівник є рівночасно теж членом своєї родини на все життя. І так як він старається доброякісною працею та посвятою втримати все, що захищає власну родину, таке саме наставлення є супроти адоптованої родини підприємства... А підприємець це розуміє і цінить!

Хтось може завважити, що така симбіоза — це радше утопія, а не дійсність. Не зовсім воно так. Ось, для прикладу, згадаймо відому зі своїх карток на різні нагоди фірму Голмарк Кардс. Голова її надзірної ради Доналд Голл признає, що його фірма — це неначе б одна родина, працівники якої посвятили життя для неї, і тому творять корпорацію, яка є дійсно корпорацією — об'єднанням одиниць. Одна з причин такої родинної атмосфери — це історичне наставлення, коли родини були економічними одиницями, де члени об'єднували свої ресурси для спільного вдержання. Це сильне відчуття спільноти можна б пояснити готовістю: одного за всіх, а всіх за одного, і саме це спостерігається в організації Голмарк.

Один із цікавих моментів родинного принципу у підприємстві вужчого розуміння — це великі фабрики, де тисячі працюють при виробництві. Тут фабриканти збагнули, що найкраще навчити робітника можна тоді, коли сина дати під опіку батька, що працює. Тут витворюється своєрідна атмосфера. Батько ставиться до свого завдання дуже серйозно, вимагає дисципліни, а його око постійно слідкує за поступами сина. Він бо не боїться навчити свого сина правильного ремесла, переплетеного трюками практики. Тут зустрічаємось із цікавим психологічним явищем коли батько зовсім не боїться конкуренції, а навпаки гордий якщо його син стає мудрішим.

Ще далі можна завважити, що сини у деяких фахах йдуть слідами батьків. На жаль, нові технологічні зміни і заник цілих галузь професій створює новий світ зацікавлення. Можна б сказати, суспільність замість продовжувати традицію праці, стає піонерами, такими, як початкові поселенці Америки, тільки у зміненому довкіллі та зміненому наставленні зберігати принцип родини у підприємстві.

Все ж таки родина залишиться родиною а у методі плекання родинного принципу у підприємстві може стати у пригоді філософія старої китайської приповідки: скажи мені, і я це забуду; покажи мені і, здається, це затямлю; втягни мене в діло, і я це зрозумію!

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЩЕ ПРО М. ВІРНОГО

У нотатці М. Вірного з 9-го липня про письменника Ігоря Костецького вичислено його видавничу та перекладницьку діяльність. Та пропущено його ще один дуже важний вклад до української літератури: його п'єси. Три з них, „Спокуси несвятого Антонія" (1945), „Близнята ще зустрінуться" (1947) і „Дійство про велику людину" (1948) автор видав у збірці „Театр перед своїм порогом" (Вид. „На горі", 1963).

Правда, ця збірка не тільки своїм тиражем (300) стала раритетом по публічних та приватних бібліотеках. Через специфічний стиль автора (який був предвісником Іонеска і в дечому й Пінтера) — ці п'єси не були до смаку деяким читачам, головно тим, що не знали тогочасної драми Заходу. Тоді Костецький почав перекладати свої п'єси на німецьку мову. В Німеччині вони набули певну популярність, так що автор зчасом писав п'єси уже тільки німецькою мовою, і в результаті залишив їх більше німецькою мовою, як українською.

Лариса М.Л. Залевська Онишкевич

Лоренсвілл, Н.Дж.

Роман С. Голіят

ЛИТОВЕЦЬ ПРО ЖИДІВ

„The Chosen People, A Look into the Past", Danielius Ralys, Alpha Book Publication. Toronto 1986. 255 pages.

I.

Д-р Даніелюс Ралис, який закінчив студії у Сорбонському університеті, здобувши докторат з філології і політично-економічних наук, у згаданій вище джерельній праці передає читачеві історію жидівського народу й жидівський прихід на литовські землі.

Там читаємо, що не важливо знати генезу цього вибраного народу, а тільки те, як вони себе зберегли майже протягом 4,000 років, завдяки своїй релігії, яка каже, що жиди покликані Богом до особливого завдання. Вони знаходили це постійно відновлене потвердження у святих книгах, у біблії, а останньо в Талмуді. Як біблія, так і Тора, були головними джерелами самозображення на протязі віків їхнього перебування у Палестині, як також у діяспорі.

На горі Синай Єгова висловив своє бажання, щоб у Ізраїлі не було неплідних жінок. Та свідомість відчужила назавжди вибраний нарід і визначила його відношення до нежидів. Є тільки один вибраний нарід. Інші народи Єгова відкинув. Колективна відповідальність, стала глибоко впроваджена у жидівському житті. Історія жидівського народу переповнена внутрішньою боротьбою і братовбивчими злочинами. До VIII сторіччя жидівська релігія не була монотеїстичною.

Жиди розпорошилися на Схід і Захід. Діяспора для них є тимчасовим станом, аж до приходу Месії. У римській імперії 10 відсотків було вихрестів. Жиди поселювалися переважно по містах. Де навіть було лише 10 родин вони **закладали релігійну громаду, будували синагоги, свої школи, а це відокремлювало їх від місцевого населення.** Заборона целібату, мішані подружжя, гебрейська мова, так як латина у християнському світі, була лучником жидів у цілому світі. Для жидів діяспори уява святої землі стала дорогою. Вони горді, що вони вибрані, що було точно сказано в Талмуді. В Торі обіцяна земля представлена — як країна молока й меду.

Талмуд — це праця жидівського „юріс пруденс". Не зважаючи на безліч фантастичних історій, він заступив Тору, а закон і ритуали, заступили віру. Жиди завдяки гетто зберегли свою ідентичність, будучи ізольовані від християнського світу. Творець сіонізму Теодор Герцель, у 1896 році випрацював програму жидівської держави.

Участь жидів у Жовтневій революції

Царський режим не дозволяв жидам поселюватися на російських етнічних теренах, але їм було дозволено мешкати в Польщі, Литві й на Україні. Прийшли вони в Литву з Німеччини й Англії. Англійці прогнали жидів в 1290 році, а в XVI сторіччі тричі викидала їх Франція, а в 1492 році жиди мали до вибору або стати католиками, або еміґрувати з Еспанії. 150,000 вибрало вигнання. Деякі історики збільшують це число до 800,000. Більшість з них еміґрувала до Португалії, Північної Африки, Франції і Італії.

Революцію в Росії організував Ленін, який разом з 224 витренованими революціонерами у т.зв. замкненому вагоні з Німеччини дістався в 1917 році на терени Росії. У цій групі було 170 жидів, 27 росіян й інших національних меншин. На протязі двох років революції, політична й адміністраційна влада в Росії у більшості була в жидівських руках. На листі, що її оголосила преса в 1918-19 роках на 556 найважливіших урядових позиціях було 457 жидів. (стор. 167).

Автор докладно описує **воєнні дії в Україні й неґативне ставлення жидівського населення до Уряду Української Центральної Ради, що її очолив Симон Петлюра, на** якого виконав атентат у Парижі Самуель Шварцбард — жидівський „злодій, ледар і анархіст". (стор. (стор. 176). Ралис відкидає твердження деяких жидівських авторів, які приписують погроми в Україні Симонові Петлюрі. Він каже, що погроми, спорадично, на власну руку робили: білогвардійці, червоні, польські й українські війська, як також повстанчі загони, але клич до тих погромів дали росіяни „бий жидів — спасай Росію", які ніколи не любили жидів. Уже в 1905 році царські жандарми цькували населення проти жидів.

Жиди, мешкаючи в гостинних країнах, втручалися в боротьбу й війни між правлячими державами і так терпіли від обох сторін. Вони часто ставили себе між молото і ковадлом. Коли життєві умовини показувалися десь кращими, вони еміґрували до тих країн. У 1880 році у З'єднаних Стейтах Америки було 250,000 жидів; протягом 40 років зі Східньої Европи їх прибуло 2 мільйони; в Ню Йорку 25 відсотків населення є жидівського походження.

Литовські жиди

700 років жиди були мешканцями Литви. Вітольд, володар Литви, законом з 1388-89 років надав жидам права, зрівнявши їх у правах з християнами. Цей закон забороняв обвинувачувати жидів, мовляв, вони вживають до маци кров християнських дітей.

Тому, що християнам не було дозволено брати відсотків від позичених грошей, то жиди, які займалися торгівлею, мали дозвіл позичати гроші. У 1495 році княгиня Александра вигнала жидів з усіх теренів Литви, але після восьми років вона дозволила їм повернутися, надавши їм право відібрати позичені гроші й свої мастки. В Литві жиди жили своїм відокремленим життям. Мали свої школи й говорили жидівською мовою, але співжиття з людьми інших національностей, крім обмеженої торгівлі, в них не було.

Закінчення буде.

В СУБОТУ, 20-ГО СЕРПНЯ, в Мангеттені закінчився судовий процес над братами Гант, яких суд визнав винними в маніпуляціях на міжнародному ринку. Дії братів Гант були нелегальними і суд виніс постанову, що Ганти повинні виплатити 34 міл. дол. одній компанії, яка втратила набагато більшу суму в результаті махінацій братів Гант. В 1979 році вони скуповували срібло для того, щоб підняти на нього ціну. В результаті цього ціна піднялась з 9 до 15 дол. за унцію. Але потім в наслідок сповільнення зросту американської економіки ціна на срібло знову знизилась до 11 дол. за унцію. Брати Гант заявили, що мають намір подати відклик.

В ДЖЕРЗІ СИТІ, в п'ятницю вночі, 19-го серпня в пожежі загинуло п'ятеро дітей. В помешканні разом з бабусею проживало дев'ять дітей. Двох з них відвезено до лікарні і вони знаходяться в критичному стані. Бабуся також в тяжкому стані. Один хлопчик, років 8-ми вибрався з палаючої квартири і спустився по пожежній драбині. Він довідався про долю своїх братів і сестер після того, як прибув до лікарні. Сусіди розповіли, що пожежна сигналізація не була включена, тому ніякого сигналу не було. Дехто вважає, що пожежа була влаштована сусідами або конкурентами бармена. Однак прямих доказів покищо немає.

Абітурієнти і вчителі школи українознавства при парафії св. Михаїла в Йонкерсі. Перший ряд вгорі (зліва): парох монс. Іван Сквілер, Андрій Ганкевич, Оля Шкафаровська-Рудик (директор школи), Марія Кіцюк, Оксана Кіцюк-Кулинич, о. Маріо Лазовський; другий ряд (зліва): Леся Кацак, Михайло Дідик, Іван Васічко, Петро Васічко, Єлисавета Борткевич; третій ряд (зліва): Ніна Барна, Женя Невмержицька, Христя Ковальчик.

Храмове свято в Пармі

На фото (зліва): М. Тремблюк, о. протопресвітер, С. Ганкевич, С. Джоган, Х. Почтар, о. І. Наконечний, д-р Р. Єренюк, О. Павлишин.

В неділю, 24-го липня ц.р., українська православна катедра св. Володимира в Пармі, Огайо, урочисто відсвяткувала своє храмове свято.

О 10-ій год. ранку відправили Святу Літургію о. протопресвітер Степан Ганкевич, о. Іван Наконечний, настоятель катедри св. Володимира, і протоієрей Михайло Михайлюк з участю 10 вівтарних хлопців. Співав церковний хор під диригуванням О. Махлая.

Після Літургії відбувся бенкет, чудовий святочний храмовий обід. Учасників було коло 300 осіб парафіян та гостей. Бенкетом провадив голова Парафіяльної управи Мирон Тремблюк. Отець Михайлюк читав молитву. Головним промовцем був д-р Роман Єренюк, принципал Колеґії св. Андрія у Вінніпезі, який стисло описав найсвятішу подію в житті української нації хрищення. Дав приклад десятка різних шляхів, як кожний українець мусить відноситися до хрищення і яке особливе значення (самовідданости, жертвенности, праці для загального добра) це має для кожного з нас.

Після закінчення промови д-р Р. Єренюка, Омелян Павлишин, від братства при катедрі св. Володимира, представив стипендистів парафії, які закінчили цього року середню школу.

Цього року дістали стипендії: Христина Почтар, яка є член УПЛ, співає в церковнім хорі, з успіхом закінчила середню школу Веллі Форлж, має намір вчитися в університеті Іллиной; Степан Джоган, член УПЛ, вівтарний хлопець, співав в церковнім хорі, з успіхом закінчив Солон школу, має бажання вчитися в Кейс Вестерн Різерв університеті.

Двоє нагороджених студентів отримали чеки в сумі 1.000 дол. кожний.

Братство при катедрі св. Володимира видало вже стипендій на суму 25.000 дол.

Голова Комітету Тисячоліття Стефан Габель повідомив присутніх про поступ тисячолітньої мозаїки, яка була запроєктована парафією для відзначення 1000-ліття Хрищення України і яка буде восени встановлена.

Храмове свято закінчено молитвою, яку перевів о. Юрій Сівко, настоятель української православної церкви св. Тройці в Норт Роялтоні, Огайо.

Н. Н.

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої ніколи невіджалуваної Найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАТЕРІ, СЕСТРИ, БРАТОВОЇ, ТЕТИ, КУЗИНКИ

св. п.

Ольги Кобилянської Тимків

буде відправлена

СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в четвер, 25-го серпня 1988 р. в обителі оо. Василіян в Ґлен Кові за спокій Її душі.

Просимо всіх наших дорогих Рідних, Приятелів і людей доброї волі згадати нашу шляхотну Покійну в своїх святих молитвах, за що щире Спаси-Біг.

У глибокому смутку —

РОДИНА

Українська Вільна Академія Наук
КОМІСІЯ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ Й ПУБЛІКАЦІЇ СПАДЩИНИ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА
висловлює свій смуток з приводу смерти

бл. п. д-ра вет.

ТЕОДОРА ТКАЧУКА

постійного щедрого жертводавця на фонд Винниченка, великого приятеля праці Винниченківської комісії УВАН та людини широких суспільних і культурних зацікавлень.

Всій родині Покійного висловлюємо наше глибоке співчуття.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
ВИННИЧЕНКІВСЬКА КОМІСІЯ УВАН

Хочу поділитися сумною вісткою, що по тяжкій недузі відійшов 12-го серпня 1988 р. на 72-му році життя

бл. п.

Евген Березинський

ПОХОРОН відбувся 15-го серпня 1988 р. з церкви Чесного Хреста, Асторія, а Тлінні Останки перевезено на Woodlawn Cemetery, Bronx, N.Y.

Залишив у смутку:
дружину — МАРІЮ
дочку — ОДАРКУ з мужем ВАСИЛЕМ РАВШЕР
внуків — ХРИСТИНУ, МИХАЙЛА, ЮРКА

У ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ
нашого Дорогого, Незабутнього
СИНА, БРАТА, ВНУКА, ВУЙКА, ПЛЕМІННИКА І КУЗИНА

бл. п. юнака

СТЕПАНА ЛАЗУРЕНКО

будуть відслужені

ПАНАХИДИ

у середу, 31-го серпня 1988 року коло могили Покійного на Українському Православному Цвинтарі у С. Бавнд Бруку, Н. Дж., о 3-ій год. дня;
у неділю, 28-го серпня 1988 року в Українській Православній Церкві св. Андрія Первозванного у Дітройті, Миш., по Святій Службі Божій.

Всіх Знайомих просимо помолитися у цей день за спокій Його душі.

У глибокому смутку —

РОДИНА

ДЕЛЕҐАЦІЯ ПАЛЕСТИНСЬКОЇ Визвольної Організації під керівництвом Гані аль—Гасана, політичного дорадника Ясіра Арафата, зустрілася з президентом Єгипту Госні Мубараком і обговорила з ним проєкт проголошення „тимчасового уряду Палестини". Раніше член виконкому ПВО Абдулла Горані, який також входить до складу делегації, заявив після зустрічі з єгипетським міністром закордонних справ Ізматом Абдель-Меґідом, що Єгипет у принципі схвалює ідею створення такого тимчасового уряду, яка широко обговорюється в колах ПВО. Плян заходів, розроблених у зв'язку з цим проєктом, передбачає виступ голови ПВО Ясіра Арафата в половині вересня у Страсбурзі на сесії Европейської економічної спільноти. Там Арафат оголосить про створення тимчасового палестинського уряду на території, що перебуває нині під контролею Ізраїля, і заявить, що новостворений уряд визнає державу Ізраїль. Таким чином, на думку авторів проєкту, це повинно означати „мир з Ізраїлем". Пізніше Арафат має намір виступити на ту ж тему перед делегатами Генеральної асамблеї ООН в Ню Йорку.

В БЕЙРУТІ, ЗНОВУ вибух автомобіль наладований експльозивним матеріялом. У випадку були поранені, деякі тяжко, 18 осіб, в тому числі три сирійські вояки. Другу бомбу поліція віднайшла і унешкідливила в іншій частині міста, густо заселеній ливанцями. Звичайно вибухи бомб у Ливані свідчать про погіршення кризи між ворогуючими між собою політичними групами, а найбільше між мусулманами-шіїтами і християнами та деякими мусулманськими групами і палестинцями.

УКРАЇНСЬКІ ДНІ В МЮНХЕНІ

Український Мюнхен відзначив 1000-річчя Хрищення України. До імпрез центрального ювілейного Комітету долучився міжнародний мюнхенський „Дім зустрічей" (Гаус дер Беґеґнунг), який проголосив у своєму домі „Українські культурні дні", що тривали від 5-го до 22-го липня ц.р., а розпочалися вони відкриттям виставки картин із збірки Ігоря і Наталії Зубенків.

15-го липня славіст д-р Ганс-Яким Гертель виголосив доповідь про маляра Юрія Новосільського, професора Варшавської мистецької академії, який розмалював нашу церкву в Люрді. Доповідь була ілюстрована прозірками із колекції Наді Холявки.

На 20-те липня був запрограмований фолкльорний концерт українського ансамблю бандуристок з Польщі. Тимчасом із відомого септету „Бандура" в Перемишлі приїхали до Мюнхену тільки три бандуристки: Оля Левчишин, Ева Голубовська і Ірина Пехович, інші не могли вчасно одержати візи. Замість концерту бандур відбувся вдалий вечір пісень.

Абсольвентка краківської консерваторії сольоспіву О. Левчишин виконала у фортепіяновому супроводі корепетиторки Варшавської опери Еви Голубовської пісні: „Ой три шляхи широкі", сл. Т. Шевченка, муз. Я. Степового; „Плавай, плавай, лебедонько", сл. Т. Шевченка; муз. К. Стеценка; „Стояла я і слухала весну", сл. Лесі Українки, муз. К. Стеценка, три пісні Б. Лятошинського: „Гаю, гаю, зелен розмаю", „Жито, мамцю" та „Ой у полі тихий вітер віє". Після неї баритон Богдан Шарко відспівав при фортепіяні пісню на слова М. Петренка, муз. В. Заремби „Дивлюсь я на небо", „Вечір на дворі", муз. обр. Г. Цицалюка, і молитву з опери „Запорожець за Дунаєм" С. Гулака-Артемовського. Після перерви Оля Левчишин проспівала лемківські пісні комп. Івана Майчика: „Далисте мя, мамо", „Моя мила шудра, тудра", „Три сем дана" та „Думалас си, мамо", а після них арії з оперети М. Лисенка „Наталка Полтавка": „Чого вода каламутна", „Я Наталка, я Полтавка" та арію Оксани з опери „Запорожець за Дунаєм" С. Гулака-Артемовського. Дівоче тріо в складі Олі, Еви й Ірини відспівало народні пісні „Тече вода з-під явора", муз. обр. С. Воробкевича, „Садок вишневий", сл. Т. Шевченка, „Ой сива зозуленька", муз. обр. М. Леонтовича, „Далас ти мя, мамо" — гуцульську пісеньку й жартівливу пісню: „Ти до мене не ходи".

На закінчення Богдан Шарко відспівав у супроводі бандури „Засвіт встали козаченьки", „Кедь ми прийшла карта" і „Повій, вітре, на Вкраїну", муз. В. Заремби". Численна публіка нагородила щедрими оплесками виконавців, особливо гостей з Польщі, яких представив Б. Шарко та подякував їм за незабутній милозвучний вечір і пропаганду рідної пісні серед чужинців. Треба відзначити, що ансамбль-септет „Бандура" існує вже 10 літ. Він відбув досі кількакратне турне по всій Польщі, брав участь у відомому фестивалі в Кошаліні, виступав двічі в Німеччині, Бельгії і в Римі та випустив платівки.

22-го липня у парохіяльній залі при костелі св. Матвія відбувся концерт відомого інструментального ансамблю із Лондону у складі Ірини Чолій — віольончеля, Ліди Чолій — 1-ша скрипка, о. Романа Чолія — 2-го скрипка та д-ра Іринея Жука з Монтреалю — фортепіяно. Квартет виконав 15 творів: „Богородице Діво" М. Гнатишина, „Фантазію" А. Кос-Анатольського, „Спомин та інтерлюдію" В. Витвицького, „Сонату а-дур" Гендля, „Сонату ф-дур" Гайдна та в'язанку українських танців Анатольського.

Скрипачка Ліда Чолій виконала із І. Жуком „Сонату е-моль" Дж. Тартіні, „В країні льотоса" Ц. Скотта-Крайслера та „Леґенду" Г Венявського. Ірина Чолій відіграла на чельо із І. Жуком „Елегію" М. Лисенка та „Пісню без слів" Д. Січинського. Іриней Жук виконав на фортепіяні „Сонату ф-дур" Д. Бортнянського, „Гуцульську токкату" А Кос-Анатольського, „Балляду г-моль" Ф. Шопена та „Золоті ворота Києва" М Мусоргського. Як надаток мистці виконали дует Андрія і Оксани з опери С. Гулака-Артемовського „Запорожець за Дунаєм". Член управи „Дому зустрічей" д-р Гертель подякувала за високомистецький виступ, „якого програма, складена із українських і західньо-европейських композиторів, доказує, що Україна належить до Европи", — сказав д-р Гертель, вручаючи виконавцям букети квітів.

Дещо про мистців: Іриней Жук є професором музикології й фортепіяну королівського університету в Кінгстен, Канада. Від ряду років він виступає як соліст в камерних ансамблях Канади, ЗСА, Британії, Скандинавії, він виступав із оркестрами у Франції, Польщі, Мадярщині, в Гонг-Конгу й Сінгапурі. Виступає теж як самостійний піяніст. Останній його концерт у Німеччині відбувся 1984 року разом з його сестрою Любою на двох фортепіянах. Спонзором був УВУ.

Челістка Ірина Чолій є „майстром музики" університету в Кеймбриджі, тепер викладає історію музики в університеті в Бірмінґемі, Британія, займається також композицією, деякі виконувані на концерті твори вона опрацювала для камерної оркестри.

Ліда Чолій після закінчення музичної школи в Лондоні одержала стипендію на студії скрипки в Барсельоні, а згодом у Цюріху. Брала участь з молодіжною оркестрою в турне по ЗСА, Британії, Скандинавії, Франції й Німеччині (Гессені), з якою виступала в радіо і телебаченні. Отець Роман Чолій після закінчення музичної школи студіював медицину, згодом пішов за духовним покликанням і традицією роду (дідо і брат батька були священиками) і вступив на богословію, яку закінчив докторатом канонічного права у григоріянському університеті в Римі. Тепер він є заступником канцлера в лондонському екзархаті.

Виступ мистців був на високому професійному рівні, одна точка була краща за іншу, слухачі нагороджували артистів непроминаючими оплесками. Жаль тільки, що наша публіка не має ще належного зрозуміння для камерної музики, тому лише третина залі була заповнена. До відсутності причинилася ще й ювілейна зустріч молоді в українському парохіяльному центрі з програмою і вечерою, що відтягнуло, мабуть, декого також.

Родинний ансамбль Чоліїв, що до його повного складу входить ще одна скрипачка, челіст і піяністка, які з родинних причин не могли прибути до Німеччини, нагадують нам славну оркестру віденської родини Трапп, що 1938 року еміґрувала до ЗСА і об'їхала увесь світ. Їх ім'ям названо було в Мюнхені консерваторію. Шкода, що цей український ансамбль є покищо єдиним в Европі й не трапляється нагода слухати його частіше в Німеччині.

Б. Ш.

Відійшов у вічність о. О. Костюк

Дня 14-го травня 1988 року о. прот. Олександер Костюк одержав ряд привітів з нагоди уродин — 68 років життя.

В неділю 12-го червня після Служби Божої у Ватерлю отець Олександер повідомив всіх присутніх, що він дав свою згоду на висвяту в сан єпископа Української Православної Церкви в Канаді. День висвяти призначено на 13-го серпня 1988 року в катедрі св. Володимира в Торонто. Громада раділа цією вісткою і мала намір узяти масову участь у святкуваннях 1000-ліття Хрищення України і висвяті нового єпископа.

Одначе сталося інакше. 17-го червня, неначе блискавка і громовиця, сколихнули українську громаду Ватерлю-Кіченері та Ватерфорду. Несподівано відійшов у вічність о. прот. Олександер Костюк, улюблений настоятель двох сусідніх громад. В скорому часі ця вістка досягнула всі сусідні парафії в Онтаріо, Квебеку, світлу Консисторію у Вінніпеґу і Британійську Колюмбію. Ця вістка наповнила смутком родину в Англії і в Україні.

Бувають повідомлення, що людина сприймає їх спокійніше, це у випадках, коли людина хворіє і перебуває у шпиталі. Вістка про відхід на вічний спочинок о. Олександра була потрясаючою. Здавалось, що вона заморозила людей, і думка про дійсність ніяк не могла вкластись у людську свідомість. Втрата такого настоятеля є болючою для нас усіх, а в першу черґу, для родини і обох громад, що він їх обслуговував. Покійний був взірцевим настоятелем, своєю добротою за 18 років у Ватерлю-Кіченері і Ватерфорді він здобув велику пошану серед української громади. Він знаходив спільну мову серед православної і католицької родин. Доказом того було те, що ми спільно під патронатом КУК відсвяткували на високому рівні 1000-ліття Хрищення України. Спільними силами відбули декілька семінарів в університеті у Ватерлю, спільний Молебень і гарний бенкет у присутності представників федерального провінційного і місцевих урядів.

Отець Олександер завжди відвідував хворих в шпиталях і молитвою кріпив їх на дусі. Його молитва не раз приносила добрі наслідки, бо ті хворі, часто неукраїнці, відвідували нашу церкву з молитвою. Покійний о. Олександер належав до тих настоятелів, що постійно втримував зв'язок з парафіянами. Він любив спокій і зумів удержати одну і другу громаду в спокої. Він шанував тих людей, які зберігали високу людську мораль.

19-го червня о год. 7.30 вечора дві просторі кімнати в похоронному заведенні були заповнені сумною українською громадою, прийшли віддати пошану і чужинці. Молебень очолював голова місійної округи о. Михайло Шкрумеда в асисті декількох настоятелів Східньої Епархії. Співав хор з Гамільтону під час усіх панахид, а їх було три; під час похоронних відправ хором керував заслужений на церковній ниві диригент з Гамільтону Макар Сушко. В понеділок під час панахиди промовляв українською і англійською мовами о. прот. Ігор Куташ з Монтреалю. „Вічную пам'ять" проспівав настоятель місцевої української католицької парафії о. Ігор Хабурський.

У вівторок привезли тіло отця Олександра до церкви св. Софії, в якій він був настоятелем. Молящі заповнили Божий Храм. Жалібну панахиду відслужив в асисті багатьох священиків Блаженніший Митрополит Василій. Він промовив до присутніх, склав співчуття родині, обом громадам і всій українській спільноті. Митрополит підкреслив оту велику втрату для родини і для всієї Української Православної Церкви в Канаді. На Панахиді був присутній український католицький настоятель парафії Ґвелф і Кембридж о. Івахів. Після Панахиди духовенство і гості з дальших місцевостей зайшли до залі під церквою на спільну каву і солодке.

Отець митр. протоієрей Олександер Костюк

В середу, 22-го червня, Святу Архиєрейську Літургію очолив Блаженніший Митрополит Василій при співучасті багатьох священиків. Храм св. Софії був переповнений людьми, в церковній залі було вставлено „відео" і на телевізійному екрані присутні слідкували за ходом Служби Божої. В церкві і в пивниці працювало декілька вітряків, тому що на дворі було гаряче.

Під час похоронних відправ в церкві було 16 священиків в тому числі декілька чужинецьких. Помітно було те, що майже всі люди поїхали на місцевий цвинтар і похоронили отця біля могили його дружини, паніматки добродійки Галини. На дворі був гарний соняшний день, а в серцях присутніх — важкий тягар смутку. По черзі підходили до могили і на труну клали грудку землі, квітку і сльози зрошували могилу покійного о. Олександра.

Поминальний обід приготовили в українській католицькій залі, що має охолодження і досить велику залю, яку заповнили по береги. Господарем поминального обіду був голова Місійної Гамільтонської Округи о. М. Шкрумеда. Митрополит Василій поблагословив страви і після обіду першим промовляв. З глибини серця він ще раз склав співчуття, говорив про ролю і значення священика для громади і своїми кінцевими словами підтримав на дусі присутніх. Під час тризни промовляли: настоятель катедри св. Володимира в Торонто митроф. прот. П. Бублик, настоятель храму св. Андрія в Торонто о. прот. М. Критюк, добрий приятель покійного з Анн Арбор, Миш., о. прот. В. Мельник, життєпис прочитав Ю. Каліщук, від місцевого Комітету 1000-ліття Хрищення України Т. Де-Монте-Шидловська, від громади св. Софії у Ватерлю В. Новак, жіночого товариства — М. Степанович. Від католицької громади в Кіченер д-р В. Король, від української громади в Гамільтоні І. Завгородний, від громади св. Юрія в Ґримзбі Д. Шпитковський, від Осередку св. Андрія у Норт Порті, Фльорида, прощав покійного Л. Кириченко.

Від Головної Управи Братства колишніх вояків І УД УНА — д-р О. Сокольський, від Головної Управи Товариства колишніх вояків УПА В. Новак, говорив також диякон Є. Рудичі з болем у серці — брат покійного Микола Костюк. На закінчення говорив українською і англійською мовами син Павло Костюк.

Отець Олександер народився 14-го травня 1920 року в родині українського православного священика о. Павла на Дніпропетровщині. Початкову і вищу освіту здобував у чотирьох різних школах. Не легко було синові священика, як тоді казали, синові „ворога народу" попасти в бажаний університет чи інститут. Якось чудом вдалося записатись у Дніпропетровський будівельний інститут, де навчався до початку Другої світової війни. В 1943 році окупаційний режим забрав його копати окопи і так опинився в Німеччині. Перед закінченням війни в 1945 р. на хвилях розбурханого війною життейського моря вступив до 2-ої Української Дивізії УНА, а потім попав в полон в Реміні, Італія.

Після звільнення з полону був в Англії і познайомився з молодою українкою. Г. Хуторною і одружився в 1951 році. В 1952 році о. Олександер з дружиною Галиною і її мамою Вірою Хуторною виїхали до Канади, де у Вінніпеґу студіював богословію і в 1955 році був висвячений в сан священика св. п. Митрополитом Іларіоном. Його призначили до церковної громади в м. Сурей у Британській Колумбії. В 1963 році о. Олександер був переведений до громади св. Покрови в Монтреалі. В 1970 році родина о. Олександра переїхала до провінції Онтаріо, мешкали у м. Ватерлю і обслуговували дві парафії Ватерлю-Кіченер і Ватерфорд. Св. п. добродійка Галина упокоїлась після тяжкої недуги в 1975 р. на 42-му році життя.

Покійний отець митрофорний протоієрей залишив горем прибиту родину, сина Павла з дружиною і внука Олександра, доню Надію з мужем і внучку Катарину. Залишив покійний брата Миколу з дружиною Варварою, дітьми і внуками в Торонто та родину в Україні. Був членом УНС і належав до 451 Відділу.

Віктор Новак

У СТАРЕЧОМУ БУДИНКУ в Квінсі, Н. Й. сталася жахлива помилка. Працівники старечого будинку помилково відправили до похоронного бюро живу 90-літню жінку, що перебувала в коматозному стані. Її випадково спутали з іншою жінкою, яка справді померла в тому старечому будинку. Пролежавши вісім годин в поліетиленовому мішку, жінка якимсь чудом не задушилася. Тільки тоді, коли її поклали в домовину і почали наряжати до похорону виявилося, що вона жива. Тепер її знову повернули до старечого будинку.